

Motion till riksdagen 2008/09:N376

av **Kent Persson m.fl. (v)**

Centrum för energieffektivisering

1 Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om satsning på energieffektiviseringar m.m. för att minska energiförbrukningen i bostäder och lokaler.
2. Riksdagen begär att regeringen återkommer med förslag om att ett centrum för energieffektivisering inrättas.

2 Motivering

? Ingen klimatpolitik utan energipolitik!

Det är beklagligt att konstatera att regeringen än en gång lyckas prestera en energipolitik som inte tar fasta på den verkliga utmaningen, nämligen att en effektivare användning av energi är nödvändig för att minska klimatpåverkan. Vänsterpartiet anser att energipolitiken måste vara målinriktad och genomförbar. Energikostnaderna har ökat betydligt snabbare än konsumentprisindex och har för vanliga familjer blivit en betungande utgiftspost.

Bostäder, lokaler och service står för cirka 40 procent av Sveriges energi-användning. Under 1970 till 1990 minskade oljeförbrukningen för uppvärmning med 90 procent. Denna minskning ersattes av kärnkraftsel för uppvärmning och en ökad bibränsleanvändning i fjärrvärmeverk. El blev den dominerande värmekällan i svenska bostäder och lokaler. Den höga elförbrukningen, särskilt under vinterhalvåret, medför betydande ledningsförluster. I samband med oljekrisen på 1970-talet genomfördes många energibesparande åtgärder med statligt stöd.

All energiproduktion påverkar vår omgivning på ett negativt sätt. Den värdefullaste kWh är därför alltid en sparad kWh, den kWh som aldrig behöver tillverkas! Så länge kostnaden för en sparad kWh är lägre än att producera en ny kWh bör effektiviseringsåtgärder genomföras.

Fel! Okänt namn på

En rad utredningar och rapporter uppger att Sverige har mycket goda förutsättningar att minska energiförbrukningen i bostäder och lokaler. IVA och Miljövårdsberedningen har liksom forskningsrådet Formas angett att bostads- och servicesektorn kan minska energiförbrukningen med cirka 50 procent.

Vänsterpartiet har som mål att inom bostads- och lokalsektorn minska bruket av fossila bränslen med 35 procent och elförbrukningen med 30 procent till år 2020. Även fjärrvärmeuppvärmda fastigheter ska energieffektiviseras. Detta förutsätter en kraftfull satsning på energieffektivisering, konvertering från direktverkande el och oljepannor, ändrade byggnormer, utbyggnad av fjärrvärme baserad på biobränsle, användning av energisnålare apparater, utbildning m.m. inom bostadssektorn och inte minst inom handels- och servicesektorn. Detta bör ges regeringen till känna.

3 Centrum för energieffektivisering

I dag fördelas ansvaret för energieffektivisering på flera olika statliga myndigheter: Energimyndigheten, Boverket, Naturvårdsverket och till viss del även Konsumentverket. Dessutom finns ett antal institutioner som arbetar med frågan inom ramen för offentlig upphandling – Miljöstyrningsrådet, statlig inköpsamordning, Ekonomistyrningsverket m.fl. Denna uppdelning på flera olika myndigheter har gjort att ansvaret för uppföljning av mål och insatser har fallit mellan stolarna och gjorda goda erfarenheter inte fått nödvändig spridning.

Kommissionen mot oljeberoende har i sin rapport föreslagit att ett ”råd” eller ”centrum för energieffektivisering” skapas med uppgift att driva på för en mera offensiv utveckling. Kommissionen anser att energieffektiviseringen kan bli en strategisk kraft åt en expanderande miljöteknikdriven tillväxt- och affärssektor, med produkter och tjänster för både hemmamarknaden och en växande global efterfrågan.

Klimatberedningen har i sin slutrapport våren 2008 slagit fast att energieffektivisering är en viktig åtgärd för att nå de uppsatta klimatmålen. Energieffektiviseringsutredningen pekar på att det finns en stor potential för energieffektivisering i olika delar av samhället. Dock finns brister i hur marknaden fungerar som hämmar insatser för energieffektivisering. Det gäller särskilt energianvändning i fastigheter där olika aktörer bygger, förvaltar och använder fastigheten. Klimatberedningen anser vidare att även Energieffektivitetsutredningens förslag om att skapa ett program för energieffektivisering i statlig verksamhet samt att teckna energieffektivitetsavtal med kommuner och landsting bör eftersträvas.

Energimyndigheten har i dag ett uttalat ansvar för energieffektivisering via olika stöd och program för insatser inom bl.a. bostads- och industrisektorn m.m. Klimatberedningen anser att en stärkt samordning av energieffektivitetsarbetet bör eftersträvas.

Vänsterpartiet delar denna uppfattning och föreslår att en programmyndighet inrättas, Centrum för energieffektivisering, i samverkan med berörda

Fel! Okänt namn på

myndigheter. Dess uppgift föreslås vara att inom bostads- och lokalsektorn minska bruket av fossila bränslen med 35 procent och elförbrukningen med 30 procent till år 2020 utifrån dagens nivå. Centret bör också ha uppdraget att följa energieffektiviseringen inom denna och andra sektorer, samt årligen lämna en redovisning av hur målen uppnåtts och ge förslag till åtgärder för fortlöpande höjda målsättningar till riksdag och regering.

Stödet för energibesparing har stor betydelse. Det gäller stöd för energiinvesteringar i offentliga lokaler, stöd för konvertering från direktverkande el, installation av solvärme och energieffektiva fönster. Det pågår ett flertal utvärderingar av stödformerna. Uppföljning av konvertering från direktverkande el i fastigheter indikerar att en sparad TWh el, motsvarande energiförbrukningen i 40 000 villor, kostar 1,5 miljarder kronor i stöd och troligen förutsätter investeringar på fem gånger mer. Med hänsyn till angivna mål kan de årliga investeringarna bli i storleksordningen 10 miljarder kronor.

En kraftfull ökning av de regionala och lokala resurserna krävs för att klara av uppgiften. I princip bör de tolv regionala energikontoren, med stöd av kommunala resurser och energirådgivare, fungera som centrets operativa del, i samverkan med konsulter och personal från berörda myndigheter.

Stödet för energiinvesteringar i offentliga lokaler bör utgå från ett helhetsperspektiv. Dagens stöd för konvertering från direktverkande el, stöd för solvärme och energieffektiva fönster är punktvisa insatser och ger begränsade incitament för att tillvarata en fastighets hela spar- och energieffektiviseringspotential. Ett sätt att kanske förbättra incitamenten till genomgripande energieffektiviseringsåtgärder kan vara långsiktiga lån med låg ränta. Ett annat är att delar av kostnaderna återbetalas i form av bidrag. Centrum för energieffektivisering bör utarbeta lämpliga och kostnadseffektiva åtgärder. Det är lämpligt att beslut om bidrag eller lån eller annat stöd fattas lokalt och regionalt.

Vidare bör energirådgivarna inom ramen av centret få ett bredare mandat, bl.a. för att kunna bedriva en aktivt uppsökande verksamhet inom hela kommunen och medverka till gemensamma upphandlingar för att minska investeringskostnaderna. Vi uppskattar bruttoinvesteringarna för att uppnå nämnda mål de första åren till 5–6 miljarder kronor per år och nettokostnaden för myndigheten till cirka 1 500–2 000 miljoner kronor per år, varav räntesubvention och/eller bidrag bör utgöra cirka 90 procent av kostnaderna.

Vänsterpartiet föreslår att ett centrum för energieffektivisering inrättas och att detta centrum i ett första steg får huvudansvaret för energieffektiviseringen i bostäder och lokaler och ges en budget på 1 175 miljoner kronor för år 2009, 795 miljoner kronor år 2010 och 721 miljoner kronor år 2011. Detta bör riksdagen föreslå regeringen.

Stockholm den 29 september 2008

Kent Persson (v)

Ulla Andersson (v)

Wiwi-Anne Johansson (v)

Peter Pedersen (v)

Marie Engström (v)

Jacob Johnson (v)